

فهرست مطالب

- دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه ۲
- دستورالعمل گزارش عملیات و معاملات مشکوک در بازار سرمایه ۱۴
- دستورالعمل نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در بازار سرمایه ۱۹
- دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در خدمات الکترونیک بازار سرمایه ۲۲
- دستورالعمل نگهداری و امحاء اسناد در بازار سرمایه در حوزه مبارزه با پولشویی ۲۶
- دستورالعمل نحوه ارسال اسناد و مدارک مربوط به بازار سرمایه به نشانی پستی مشتریان ۲۹

دستور العمل

شناسایی مشتریان در بازار سرمایه

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و همچنین فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای بند الف از ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی) و فصل دوم آئین نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت ۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستور العمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه» به شرح زیر ابلاغ می شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستور العمل به شرح زیر تعریف می شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲.
- ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
- ۱-۳- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۱-۴- شورا: شورای عالی مبارزه با پولشویی.
- ۱-۵- دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی.
- ۱-۶- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه).
- ۱-۷- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی، عهده دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین نامه می باشد.

۸-۱- اشخاص تحت نظارت: بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس، کانون‌ها، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه و جوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می‌کنند.

تبصره: ناشران اوراق بهادار در ارایه هرگونه خدمات مربوط به اوراق بهادار برای مشتریان جزء اشخاص تحت نظارت محسوب می‌شوند.

۹-۱- خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات، پیش‌نیاز و لازمه ارایه سایر خدمات در بازار سرمایه می‌باشد و ارایه آن به مشتری موجب می‌شود تا وی بتواند برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به بازار سرمایه مراجعه کند. اخذ کد معاملاتی، خدمت پایه در بازار سرمایه محسوب می‌شود.

۱۰-۱- کد معاملاتی: شناسه منحصر به فردی است که هر شخص برای ثبت مالکیت اوراق بهادار، معامله ابزارهای مالی یا کالاهای مورد معامله در بازار سرمایه باید اخذ نماید.

۱۱-۱- پرونده اطلاعات مشتری: اطلاعات در مورد مشتری که هنگام شناسایی و در حین فعالیت وی توسط اشخاص تحت نظارت جمع‌آوری یا تکمیل می‌شود.

۱۲-۱- مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می‌نماید.

۱۳-۱- شناسایی مشتری: شناخت و تایید هویت مشتری با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و داده‌های مستقل، معتبر و قابل اتکا. شناسایی مشتری به دو گروه از اقدامات شامل «شناسایی اولیه» و «شناسایی کامل» تقسیم می‌شود:

۱-۱۳-۱- شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط مشتری با مدارک شناسایی و در صورت اقدام توسط نماینده قانونی یا وکیل، علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده قانونی، ثبت مشخصات اصیل.

۲-۱۳-۱- شناسایی کامل: شناسایی دقیق مشتری به هنگام ارایه خدمات پایه به شرح مذکور در این دستورالعمل.

۱۴-۱- ساها (سامانه احراز هویت اشخاص): سامانه‌ای مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی است که از طریق ارتباط با پایگاه‌های ذی‌ربط (از قبیل سازمان ثبت احوال کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شرکت پست، سازمان امور مالیاتی) پاسخ به استعلام اشخاص تحت نظارت در مورد احراز هویت اشخاص مختلف و نشانی آن‌ها را تسهیل می‌نماید.

۱-۱۵- موسسات اعتباری: بانکها (اعم از بانکهای ایرانی و شعب و نمایندگی بانکهای خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسات اعتباری غیربانکی، تعاونیهای اعتبار، صندوقهای قرضالحسنه که با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فعالیت دارند.

ماده ۲: معامله ابزارهای مالی و کالا در بازار سرمایه منوط به دارا بودن کد معاملاتی از سوی مشتری می باشد. هر مشتری باید تنها دارای یک کد معاملاتی منحصر به فرد باشد.

ماده ۳: قبل از ارائه خدمات پایه لازم است نسبت به شناسایی کامل مشتری اقدام شود.

ماده ۴: شناسایی مشتری بر حسب نوع خدمات مورد تقاضای وی به دو نوع شناسایی اولیه و شناسایی کامل تقسیم می شود.

۴-۱- شناسایی اولیه: اشخاص تحت نظارت موظف هستند هنگام ارائه تمامی خدمات به مشتری نسبت به شناسایی اولیه مشتری - به شرح مندرج در این دستورالعمل - اقدام نموده و اطلاعات آن را در سیستمهای اطلاعاتی و پرونده اطلاعات مشتری ثبت نماید.

۴-۱-۱- شناسایی اولیه شخص حقیقی :

اطلاعات مورد نیاز شامل نام و نام خانوادگی، شماره ملی، تاریخ تولد، نام پدر، نشانی کامل، کدپستی محل سکونت و شماره تلفن می باشد.

اشخاص تحت نظارت موظف هستند پس از اخذ اطلاعات فوق از مشتری آنها را با مندرجات اصل کارت ملی وی تطبیق نمایند.

تبصره ۱: در مورد مجبورین لازم است علاوه بر اطلاعات شخص مجبور، اطلاعات مذکور در خصوص ولی و قیم نامبرده نیز دریافت شود.

تبصره ۲: در صورت امکان ارتباط بر خط اشخاص تحت نظارت (به طور مستقیم یا غیر مستقیم) با سازمان ثبت احوال کشور و برخورداری از امکان تطبیق مشخصات اظهار شده توسط مشتری با مندرجات شناسنامه عکس دار یا گواهینامه رانندگی یا گذرنامه معتبر، انجام شناسایی اولیه مشتری بر اساس این مدارک نیز بلامانع است.

تبصره ۳: در صورت مخدوش بودن و یا وجود ابهام در خصوص اصالت مدارک شناسایی ارائه شده توسط مشتری، متصدیان شناسایی اولیه در اشخاص تحت نظارت موظف هستند با تحقیق از سایر پایگاههای ذی ربط، اخذ مدارک

معتبر - طبق مقررات این دستورالعمل - و یا استعلام از مراجع ذی ربط، نسبت به رفع ابهام و شناسایی مشتری اقدام نمایند. در صورت عدم ابهام، لازم است موضوع به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش گردد.

تبصره ۴: در صورت اطمینان از جعلی یا غیر واقعی بودن مشخصات، اشخاص تحت نظارت موظف هستند علاوه بر جلوگیری از ادامه خدمات، مراتب را بلافاصله در همان روز کاری به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش دهند.

۴-۱-۲- شناسایی اولیه شخص حقوقی: شناسایی اولیه شخص حقوقی براساس شناسه ملی و کدپستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی (مذکور در آئین نامه الزام استفاده از شناسه ملی اشخاص حقوقی) صورت می گیرد.

تبصره: در صورتی که اطلاعات مشتری در سیستم‌های اطلاعاتی موجود باشد، هنگام شناسایی اولیه تطبیق مشخصات درج شده در سیستم‌های مزبور با مدرک شناسایی معتبر کفایت می نماید.

۴-۲ - شناسایی کامل: اشخاص تحت نظارت موظف هستند هنگام ارائه خدمات پایه به مشتری؛ علاوه بر شناسایی اولیه؛ نسبت به شناسایی کامل وی اقدام نمایند.

۴-۲-۱- شناسایی کامل شخص حقیقی: برای شناسایی کامل شخص حقیقی، اشخاص تحت نظارت موظف هستند علاوه بر شناسایی اولیه مشتری، اطلاعات و مدارک لازم را به منظور شناسایی کامل و تعیین سطح فعالیت مورد انتظار وی اخذ و در پرونده اطلاعات مشتری درج نمایند. شناسایی کامل شخص حقیقی از طریق دریافت اطلاعات مندرج در کارت ملی و استعلام از پایگاه ثبت احوال صورت می پذیرد. لازم است برآورد سطح فعالیت مورد انتظار مشتری و سابقه پرونده اطلاعات وی به نحوی تنظیم شده باشد که امکان شناسایی و گزارش معاملاتی که با سطح فعالیت تعیین شده مغایرت دارد، فراهم باشد.

تبصره ۱: شناسایی کامل شخص حقیقی معرفی شده از سوی شخص حقوقی برابر ضوابط مقرر در مورد اشخاص حقیقی است.

تبصره ۲: مدارک و مستندات مورد نیاز برای تعیین سطح فعالیت مشتریان مطابق ضوابط اعلامی از سوی سازمان خواهد بود.

۴-۲-۲- شناسایی کامل شخص حقوقی: هنگام ارائه خدمات پایه به اشخاص حقوقی، اشخاص تحت نظارت موظف هستند علاوه بر شناسایی اولیه، اطلاعات و مدارک لازم به منظور شناسایی کامل و تعیین سطح فعالیت مورد انتظار

وی را اخذ و در پرونده اطلاعات مشتری درج نمایند. لازم است برآورد سطح فعالیت مورد انتظار مشتری و سابقه پرونده اطلاعات وی به نحوی تنظیم شده باشد که امکان شناسایی و گزارش معاملاتی که با سطح فعالیت تعیین شده مغایرت دارد، فراهم گردد. اطلاعات و مستندات مورد نیاز برای شناسایی کامل اشخاص حقوقی به شرح زیر است:

- ۱- نوع، ماهیت و میزان و سابقه فعالیت شخص حقوقی؛
 - ۲- مشخصات فرد یا افرادی که حق برداشت از حساب شخص حقوقی را دارند (شامل نام و نام خانوادگی، شماره ملی، نام پدر، تاریخ تولد، نشانی و کدپستی) و سمت آن‌ها (همراه نمونه امضای مجاز آن‌ها)؛
 - ۳- اسامی، مشخصات، نشانی و کدپستی محل سکونت اعضای هیات مدیره، هیات عامل/مدیر عامل، حسابرس(حسابرسان) مستقل، بازرس یا بازرسان قانونی و سهام دارانی (شرکایی) که بیش از ۱۰ درصد سهام (سرمایه) شخص حقوقی را در اختیار دارند. (در مورد سایر اشخاص حقوقی از قبیل سازمان‌های غیر انتفاعی و بنیادها و ...، مشخصات، نشانی و کدپستی موسسین یا هیأت‌امنا و ارکان مشابه آن‌ها)؛
 - ۴- محل اصلی فعالیت، نشانی و کد پستی دفتر مرکزی (اقامتگاه قانونی)، شماره های تلفن و دورنگار آن، اسامی صاحبان امضای مجاز و نمونه امضای آن‌ها و اطلاعات مربوط به نحوه رسمیت داشتن کلیه اسناد مالی و مکاتبات مربوط، مدت و حدود اختیارات هیات مدیره و مدیر عامل و یا ارکان مشابه موسسه در مورد حساب‌ها؛
 - ۵- اخذ تعهد از مدیران و صاحبان امضای مجاز در شخص حقوقی مبنی بر اینکه آخرین مدارک و اطلاعات مربوط به شخص حقوقی را ارایه داده‌اند و تعهد در مورد اینکه هر نوع تغییر در موارد مذکور را بلافاصله به اشخاص تحت نظارت اطلاع می‌دهند؛
 - ۶- اطلاعات حسابهای بانکی نزد موسسات اعتباری، که برای فعالیت در بازار سرمایه معرفی شده است.
 - ۷- اطلاعات و مستندات مربوط به رتبه بندی شرکت از مراجع ذی‌ربط.
- تبصره: ضوابط مربوط به شناسایی مشتریان خارجی مطابق دستورالعمل شناسایی مشتریان خارجی در بازار سرمایه خواهد بود.
- ماده ۵: مستندسازی کدپستی مشتری در شناسایی اولیه، از طریق تطبیق کدپستی اعلامی از سوی مشتری با کدپستی ظهر کارت ملی وی انجام می‌شود. برای مستندسازی نشانی مشتری لازم است در صورت امکان، کدپستی اعلامی از سوی وی با اطلاعات پایگاه کدپستی کشور از طریق سامانه ساها تطبیق داده شود.
- ماده ۶: اشخاص تحت نظارت باید اطلاعات اخذ شده از مشتری را با مندرجات مدارک شناسایی معتبر تطبیق داده و از صحت آن اطمینان حاصل نمایند.

الف) تنها مدرک شناسایی معتبر برای اشخاص حقیقی کارت ملی است.

ب) مدارک شناسایی معتبر برای اشخاص حقوقی عبارتند از:

۱. گواهی نامه ثبت شرکت؛

۲. اظهارنامه ثبت شرکت؛

۳. شرکت نامه؛

۴. اساسنامه؛

۵. روزنامه رسمی.

تبصره ۱: در مورد محجورین لازم است علاوه بر مدارک فوق، سند رسمی دال بر تایید سمت ولی و قیوم نیز دریافت شود.

تبصره ۲: در صورت اقدام توسط وکیل یا نماینده قانونی، لازم است اسناد قانونی مثبت نیز دریافت شود.

تبصره ۳: لازم است تصویر مصدق مدارک موضوع این ماده در پرونده اطلاعاتی مشتری نگهداری شود.

ماده ۷: چنانچه مشتری مدارک شناسایی مذکور در مواد فوق را ارائه ننماید اشخاص تحت نظارت باید از ارائه خدمت به وی خودداری کرده و مراتب را به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش نمایند.

ماده ۸: اشخاص تحت نظارت موظفند به کلیه مشتریان قبلی اعلام نمایند نسبت به تکمیل مدارک مورد نیاز به منظور شناسایی و تعیین سطح فعالیت اقدام نمایند. در صورت عدم ارائه مدارک در مهلت ۳ ماه، خدمت تا زمان ارائه اسناد و مدارک متوقف می شود.

ماده ۹: ارائه خدمات پایه به صورت الکترونیکی و بدون شناسایی کامل مشتری و انجام هر گونه تراکنش مالی الکترونیکی غیر قابل ردیابی یا بی نام ممنوع است.

ماده ۱۰: اشخاص تحت نظارت باید هنگام ارائه خدمات پایه به مشتری، آن‌ها را متعهد نمایند که:

الف - اطلاعات مورد درخواست اشخاص تحت نظارت را که در این دستورالعمل مشخص شده است، ارائه کرده، مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی را رعایت نمایند.

ب - اجازه استفاده اشخاص دیگر از خدمات پایه دریافتی را ندهند و در صورت اقدام، موضوع را بلافاصله به اشخاص تحت نظارت اطلاع دهند. نمایندگی قانونی به شرط درج مشخصات نماینده یا وکیل و شناسایی اولیه و ثبت مشخصات وی شامل این بند نمی‌باشد.

تبصره: تعهدات فوق باید به طور صریح و دقیق، برای مشتری بیان شود. در صورت عدم پذیرش این تعهدات از سوی مشتری و یا عدم رعایت آن‌ها توسط وی، لازم است ارایه خدمات به مشتری متوقف شود.

ماده ۱۱: ضوابط شناسایی متقاضیان اخذ مجوز تأسیس، فعالیت نهادهای مالی و تشکلهای خود انتظام و اخذ مجوز انتشار اوراق بهادار در بازار سرمایه تابع مقررات و بخشنامه‌های مصوب سازمان می‌باشند. در هر صورت ضوابط شناسایی مشتریان مندرج در این دستورالعمل نیز لازم‌الرعايه است.

ماده ۱۲: اشخاص تحت نظارت موظف هستند در تمامی فرم‌های مورد استفاده، محل مناسب برای درج یکی از شماره‌های شناسایی یکتا (حسب مورد شماره ملی، شناسه ملی) و کدپستی را برای نشانی‌ها پیش‌بینی نمایند و این مشخصات به طور کامل و دقیق دریافت و تطبیق داده شود.

ماده ۱۳: اشخاص تحت نظارت موظف هستند در تمامی نرم‌افزارها، سامانه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی که عملیات مالی در آن‌ها ثبت می‌شود، محل لازم برای درج یکی از شماره‌های شناسایی یکتا (حسب مورد شماره ملی، شناسه ملی) و کدپستی را برای نشانی‌ها پیش‌بینی نموده و امکان جستجو بر اساس شماره‌های مذکور در نرم‌افزارها را فراهم نمایند.

ماده ۱۴: در صورتی که اشخاص تحت نظارت مشخصات درج شده اشخاص ثبت شده در سیستم‌های اطلاعاتی خود را در گذشته، با پایگاه‌های ذی‌ربط (از طریق ارتباط مستقیم با پایگاه‌های ذی‌ربط و یا از طریق ارتباط غیرمستقیم به واسطه ساها) تطبیق نداده باشند، لازم است مشخصات مذکور را حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، به پایگاه‌های مذکور ارسال کرده، صحت آن‌ها را کنترل نمایند.

ماده ۱۵: اشخاص تحت نظارت موظف هستند اطلاعاتی را که قبلاً با پایگاه‌های ذی‌ربط تطبیق داده‌اند هر ۳ ماه یک بار به روز نمایند. در صورتی که محرز شود طی این مدت شخص حقیقی فوت شده و یا شخص حقوقی منحل گردیده است، ولی مراتب به اشخاص تحت نظارت اعلام نشده باشد لازم است کد معاملاتی وی بلافاصله مسدود شده و مراتب به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش گردد.

ماده ۱۶: اشخاص تحت نظارت موظفند به منظور ارتباط با واحد مبارزه با پولشویی سازمان جهت دریافت و ارسال گزارش‌ها، بررسی استعلام‌ها و سایر موضوعات مرتبط با عملیات پولشویی به شرح مندرج در ماده ۱۹ آیین‌نامه و تکالیف مقرر در این دستورالعمل، نسبت به ایجاد واحد یا معرفی نماینده اقدام نمایند.

ماده ۱۷: به منظور مستندسازی اطلاعات مشتریان، لازم است پس از استعلام اطلاعات مربوط به آن‌ها از پایگاه‌ها یا مراجع ذی‌ربط و اطمینان از صحت اطلاعات؛ تصویر مدارک معتبر، توسط کارکنان ذی‌ربط در اشخاص تحت نظارت، برابر اصل و در پرونده اطلاعات مشتری نگهداری شود.

ماده ۱۸: ارایه خدمات به مشتریان به منزله تائید انجام رویه شناسایی مشتری توسط اشخاص تحت نظارت است و مسئولیت وجود هرگونه نقص در این زمینه - در چارچوب این دستورالعمل - متوجه آن‌ها است.

ماده ۱۹: اشخاص تحت نظارت موظف هستند حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، کلیه کدهای معاملاتی فاقد شماره یا شناسه ملی را مسدود نمایند. به محض ارایه شماره یا شناسه ملی، از کدهای مزبور رفع انسداد می‌شود.

تبصره: در صورت عدم امکان صدور شناسه ملی توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، پس از اعلام اسامی و مشخصات مشتریان فاقد شناسه ملی به واحد اطلاعات مالی و تائید آن واحد، ادامه ارایه خدمات به اینگونه مشتریان بلامانع است.

ماده ۲۰: به منظور کنترل موثر ریسک‌های ناشی از عدم شناسایی کافی مشتری، لازم است تراکنش‌های وی، متناسب با طبقه تخصیص داده شده تحت نظارت قرار گیرد.

ماده ۲۱: هیأت مدیره، مدیریت ارشد و یا رده سازمانی معادل آن در اشخاص تحت نظارت باید از وجود برنامه‌های موثر شناسایی مشتریان و پیاده‌سازی آن‌ها از طریق ایجاد رویه‌های مناسب اطمینان حاصل کند. این برنامه‌ها باید امکان نظارت موثر مدیریت بر سیستم‌ها، کنترل‌ها، تفکیک وظایف و آموزش کارکنان را فراهم آورند. مسئولیت نهایی تصمیمات اخذ شده در این خصوص بر عهده هیأت مدیره یا ارکان معادل آن در اشخاص تحت نظارت است.

ماده ۲۲: اشخاص تحت نظارت موظف هستند مطابق ضوابط اعلامی سازمان هر شش ماه یکبار، اطلاعات مربوط به فعال بودن مشتری را مورد ارزیابی مجدد قرار دهند. همچنین بنا به درخواست مشتری و یا در صورت ایجاد تغییر

عمده در وضعیت مشتری، اشخاص تحت نظارت موظف هستند مشتری را به طور مجدد مورد شناسایی کامل قرار دهند.

ماده ۲۳: ارایه خدمات پایه به اشخاص زیر ممنوع است و در صورت ارایه این گونه خدمات قبل از ابلاغ این دستورالعمل، اشخاص تحت نظارت موظفند ارایه خدمات به آنان را متوقف نمایند:

۱. در صورتی که مشتری از ارایه اطلاعات و مدارک موضوع این دستورالعمل خودداری نماید.
۲. در صورتی که نماینده مشتری فاقد مدارک و اسناد قانونی دال بر نمایندگی باشد.
۳. در صورتی که اشخاص تحت نظارت رأساً و یا از طریق مراجع ذیصلاح احراز نمایند که اطلاعات ارایه شده توسط مشتری خلاف واقع است.
۴. اشخاصی که به حکم مراجع ذیصلاح، ممنوع معامله هستند.
۵. اشخاص ایرانی فاقد شناسه یا شماره ملی.

تبصره: در صورت عدم امکان صدور شناسه ملی توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، پس از اعلام اسامی و مشخصات مشتریان فاقد شناسه ملی به واحد اطلاعات مالی و تأیید آن واحد، ادامه ارایه خدمات به آنان بلامانع است.

ماده ۲۴: اشخاص تحت نظارت موظفند به طور مداوم و مخصوصاً در موارد زیر اطلاعات مربوط به شناسایی کامل مشتریان را به روز نمایند:

الف) در زمانی که براساس شواهد و قرائن احتمال آن وجود داشته باشد که وضعیت مشتری تغییرات عمده‌ای پیدا نموده است؛

ب) در صورتی که شخص تحت نظارت براساس شواهد و قرائن احتمال دهد مشتری در جریان عملیات پولشویی و یا تأمین مالی تروریسم قرار گرفته است؛

ج) در مواقعی که به هر دلیل در مورد صحت اطلاعات قبلی به دست آمده، ابهام ایجاد شود.

ماده ۲۵: مشتریان موظفند هرگونه تغییر ایجاد شده در اطلاعات موضوع ماده ۴ این دستورالعمل را در اسرع وقت به اشخاص تحت نظارت اعلام نمایند. اشخاص تحت نظارت باید قبل از به روز نمودن تغییرات ایجاد شده نسبت به صحت اطلاعات ارایه شده اطمینان حاصل نمایند.

تبصره: ضوابط و معیارهای نظارت مستمر، با توجه به نوع مشتری (حقیقی و حقوقی)، ماهیت و موضوع خدمات و عملیات مربوط به معامله اوراق بهادار و کالا در بازار سرمایه، به پیشنهاد سازمان و تأیید دبیرخانه تعیین و ابلاغ می‌شود. ماده ۲۶: در صورتی که اشخاص تحت نظارت نسبت به ذی‌نفع واقعی معاملات مشتریان شناسایی شده مظنون شوند باید مشخصات مشتری مذکور و ذی‌نفع احتمالی را به عنوان عملیات مشکوک به پولشویی به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش دهند.

ماده ۲۷: اشخاص تحت نظارت موظف هستند رویه‌های کارآمدی را پس از تأیید سازمان، به منظور شناسایی مشتریان براساس مقررات اتخاذ و به طور مستمر کنترل و در صورت نیاز بازبینی نمایند.

ماده ۲۸: اشخاص مشمول موظفند فهرست خلاصه اطلاعات دریافت کنندگان خدمات پایه را در رابطه با موضوع مبارزه با پولشویی در صورت اعلام واحد اطلاعات مالی در پایان هر ماه به نحوی که واحد مذکور مشخص می‌سازد در اختیار آن واحد قرار دهند.

تبصره: خلاصه اطلاعات یادشده باید شامل نام و نام خانوادگی، شماره ملی و تاریخ ارائه خدمات پایه در مورد اشخاص حقیقی و در مورد اشخاص حقوقی نام و شناسه ملی یا کد اقتصادی و در مورد اتباع بیگانه، شماره فراگیر اتباع خارجی باشد. سایر موارد مورد نیاز پس از تصویب شورا به اشخاص مشمول اعلام خواهد شد.

ماده ۲۹: اشخاص تحت نظارت باید برنامه‌های آموزشی مستمری را در مورد چگونگی شناسایی مشتریان برای کارکنان خود تدارک بینند. این برنامه آموزشی که حداقل شامل موارد زیر است، باید به گونه‌ای طراحی شود که کارکنان به شناخت کافی و منطقی نسبت به ضرورت، اهمیت و نحوه اجرای سیاست‌ها و رویه‌های شناسایی مشتریان دست یابند:

الف) سیاست‌های مربوط به پذیرش مشتری جدید و اسناد اطلاعات مورد نیاز؛

ب) نحوه جمع‌آوری اطلاعات مربوط به سابقه مشتری؛

ج) نحوه اعمال سیاست‌های مربوط به شناسایی کامل مشتری؛

د) نحوه بازبینی اسناد و مدارک و بروزرسانی آن؛

ه) نحوه اقدام موثر در صورت بروز مغایرت در اطلاعات و مدارک مشتری.

ماده ۳۰: اشخاص تحت نظارت باید رویه‌های شناسایی مشتری را براساس ضوابط این دستورالعمل، مستند و به کارکنان خود ابلاغ نمایند و به صورت قابل اتکایی از اجرای آن اطمینان حاصل کنند.

ماده ۳۱: اشخاص تحت نظارت موظف هستند مشتریان (حقیقی، حقوقی) خود را با توجه به ریسکی که احتمال می‌دهند از ناحیه آن‌ها و به واسطه عواملی هم‌چون موقعیت اجتماعی و شغلی، وضعیت مالی، نوع و ماهیت فعالیت حرفه‌ای، پیشینه مشتری، موطن اصلی، حساب‌های مرتبط یا دیگر شاخص‌های موثر بر اساس رویه اعلامی سازمان وجود داشته باشد، طبقه‌بندی نمایند.

ماده ۳۲: طبقه‌بندی مذکور در ماده (۳۱) باید به گونه‌ای انجام شود که دریافت اطلاعات از مشتریان براساس طبقه تخصیص داده شده به آن‌ها انجام شود. بدین ترتیب، از مشتریانی که دارای حداقل ریسک عملیات پولشویی می‌باشند، اخذ اطلاعات لازم - در چارچوب مقررات این دستورالعمل - کفایت می‌کند.

تبصره: درخصوص مشتریانی که در طبقات در معرض ریسک بیشتر عملیات پولشویی قرار گرفته‌اند، اطلاعات باید در سطح گسترده‌تری دریافت شده و در فاصله‌های کمتری به روز شود. میزان دریافت اطلاعات مزبور و فواصل زمانی به روز نمودن این اطلاعات طبق ضوابطی است که توسط سازمان اعلام خواهد شد.

ماده ۳۳: اشخاص تحت نظارت موظف به حفظ و نگهداری اطلاعات مشتریان مطابق دستورالعمل نگهداری و امحاء اسناد در بازار سرمایه در حوزه مبارزه با پولشویی بوده و هم‌چنین لازم است برای پیشگیری از افشاء و استفاده غیر مجاز از آن‌ها، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند. بدیهی است مسئولیت افشاء اطلاعات مزبور بعهده اشخاص تحت نظارت بوده و با افشاء کنندگان اطلاعات برابر قانون برخورد می‌شود.

ماده ۳۴: به منظور به هنگام نمودن اطلاعات، اشخاص تحت نظارت باید در متن قرارداد منعقد شده یا فرم‌های مربوطه، مشتری را مکلف سازند هرگونه تغییر در اطلاعات ارائه شده خود را با مستندات مربوط و در اسرع وقت، به اطلاع سازمان ثبت‌کننده (سازمان ثبت احوال و یا اداره کل ثبت اسناد و املاک و غیره) برسانند.

ماده ۳۵: لازم است در خصوص شناسایی مشتریان قبلی در اسرع وقت و به شرح ذیل اقدام شود:

۱. آن دسته از مشتریان قبلی که در مرحله تطبیق، مشخصات آن‌ها دارای مغایرت بوده است، موظفند ظرف سه ماه نسبت به رفع مغایرت اقدام نمایند. چنانچه مغایرت مذکور رفع نگردد، اشخاص تحت نظارت موظفند موارد را به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش نمایند و واحد مبارزه با پولشویی سازمان نیز موظف است گزارش مذکور را در اسرع وقت به واحد اطلاعات مالی ارسال نماید.

۲. آن دسته از مشتریان قبلی که متوسط فعالیت آن‌ها در سال مطابق دستورالعمل مربوطه که به تصویب شورا خواهد رسید، کم اهمیت باشد، از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۳۶: در صورتی که اشخاص تحت نظارت به دلایلی همچون عدم همکاری مشتری نتوانند اطلاعات لازم را برای شناسایی وی به دست آورند و یا مشتری اقدام به ارایه اطلاعات غیرواقعی نماید، اشخاص تحت نظارت باید، از ارایه خدمات به مشتری خودداری نمایند و در صورت امکان مراتب را به وی اعلام نمایند.

ماده ۳۷: واحد مبارزه با پولشویی سازمان بر اجرای این دستورالعمل نظارت می‌کند. به همین منظور اشخاص تحت نظارت موظفند اطلاعات مورد درخواست واحد مبارزه با پولشویی سازمان را در راستای اجرای این دستورالعمل در اختیار آن واحد قرار دهند.

ماده ۳۸: این دستورالعمل برای تمامی شعب و نمایندگی اشخاص تحت نظارت لازم الاجرا می‌باشد. اشخاص تحت نظارت واقع در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی نیز مشمول این دستورالعمل هستند.

ماده ۳۹: زمان اجرای این دستورالعمل یک ماه پس از ابلاغ آن از سوی سازمان است. در مدت مذکور اشخاص تحت نظارت موظفند ضمن اطلاع رسانی به مشتریان، امکانات و تسهیلات لازم برای اجرای این دستورالعمل را به گونه‌ای فراهم نمایند که اجرای آن، حتی الامکان موجب اخلال در امور مشتریان نشود.

این دستورالعمل در ۳۹ ماده و ۱۸ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستور العمل

گزارش عملیات و معاملات مشکوک در بازار سرمایه

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای بند ج از ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی) و فصل دوم آئین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت ۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستور العمل گزارش عملیات و معاملات مشکوک در بازار سرمایه» به شرح زیر ابلاغ می شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستور العمل به شرح زیر تعریف می شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲ .
 - ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
 - ۱-۳- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
 - ۱-۴- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش - های معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه).
 - ۱-۵- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی، عهده دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین نامه می باشد.
 - ۱-۶- اشخاص تحت نظارت: بورس ها، بازارهای خارج از بورس، کانون ها، شرکت سپرده گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می کنند.
- تبصره: ناشران اوراق بهادار در رایه هرگونه خدمات مربوط به اوراق بهادار برای مشتریان جزء اشخاص تحت نظارت محسوب می شوند.

۱-۷- مشتری: شخصی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می- نماید.

۱-۸- کد معاملاتی: شناسه منحصر به فردی است که هر شخص برای ثبت مالکیت اوراق بهادار یا معامله ابزارهای مالی یا کالاهای مورد معامله در بازار سرمایه باید اخذ نماید.

۱-۹- معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این عملیات و معاملات به منظور پولشویی و یا تامین مالی تروریسم انجام می‌شود.

تبصره: قراین و شواهد منطقی عبارت از شرایط و مقتضیاتی است که یک انسان متعارف را در مورد منشاء مال، سرمایه‌گذاری، سپرده‌گذاری یا سایر عملیات یک شخص (حقیقی، حقوقی) به شک و تردید می‌اندازد.

۱-۱۰- سامانه جمع‌آوری معاملات مشکوک: سامانه‌ای است مستقر در واحد اطلاعات مالی که به منظور جمع‌آوری گزارش‌های معاملات مشکوک به پولشویی و تامین مالی تروریسم و اطلاعات مربوط به آن‌ها از سازمانهای مشمول قانون، طراحی و راه اندازی شده است.

۱-۱۰-۱- پرونده اطلاعات مشتری: اطلاعات در مورد مشتری که هنگام شناسایی و در حین فعالیت وی توسط اشخاص تحت نظارت جمع‌آوری یا تکمیل می‌شود.

ماده ۲: تمامی کارکنان شاغل در اشخاص تحت نظارت موظفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک به استناد ماده ۲۵ آیین نامه بدون اطلاع مشتری در اسرع وقت مراتب را به مسئول مبارزه با پولشویی در اشخاص تحت نظارت به نحو مقتضی منعکس نمایند. مسئول مورد نظر موظف است در همان روز کاری مراتب را از طریق واحد مبارزه با پولشویی سازمان تعیین می‌نماید، به آن واحد انعکاس دهد. واحد مبارزه با پولشویی سازمان نیز موظف است نسبت به ارسال کلیه گزارش‌های واصله از طریق سامانه جمع‌آوری معاملات مشکوک حداکثر ظرف یک روز کاری به واحد اطلاعات مالی اقدام نماید.

تبصره ۱: در صورتی که اشخاص تحت نظارت فاقد مسئول مبارزه با پولشویی باشند، مدیر آن واحد مسئولیت اجرای این ماده را به عهده دارد.

تبصره ۲: فهرست معیارهای معاملات و عملیات مشکوک توسط واحد اطلاعات مالی تهیه و به روز می‌شود. واحد مبارزه با پولشویی سازمان موظف است نسبت به اطلاع رسانی مناسب درخصوص آخرین نسخه این معیارها به اشخاص تحت نظارت اقدام نماید.

تبصره ۳: تشخیص متصدیان اجرایی در اشخاص تحت نظارت مبنی بر انجام عملیات و معاملات مشکوک، در درجه نخست اهمیت قرار دارد و معیارهای ارایه شده صرفاً بخشی از این معیارها را در بر می‌گیرد.

ماده ۳: ارسال گزارش معاملات و عملیات مشکوک و نیز سایر گزارش‌هایی که اشخاص تحت نظارت موظف به ارسال آن به واحد مبارزه با پولشویی سازمان هستند، بیانگر هیچ گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به مراجع مذکور، افشای اسرار شخصی محسوب نمی‌گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش‌دهندگان نخواهد بود.

ماده ۴: اشخاص تحت نظارت باید در چارچوب مقررات مربوط رویه‌های قابل اتکایی را جهت اقدامات مرتبط با کشف عملیات و معاملات مشکوک و گزارش‌دهی آن توسط کارکنان خود تدوین و پس از تایید واحد مبارزه با پولشویی سازمان طی بخشنامه‌ای به کلیه کارکنان ابلاغ نمایند.

تبصره: اطمینان از حسن اجرای رویه‌های کشف موارد مشکوک و همچنین بررسی، ارزیابی و در صورت نیاز بازبینی فرایندهای شناسایی و کشف موارد مشکوک به عهده واحد مبارزه با پولشویی سازمان می‌باشد.

ماده ۵: افشای مفاد گزارش معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی، تحت هر عنوان به غیر از مراجع ذی‌صلاح ممنوع است و با متخلفان برابر قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۶: آن دسته از کارکنان اشخاص تحت نظارت که تکالیف قانونی رسماً به آنها ابلاغ شده است در خصوص وظایف موضوع مقررات مبارزه با پولشویی از لحاظ اداری شخصاً مسئول می‌باشند.

ماده ۷: مسئولین مبارزه با پولشویی در اشخاص تحت نظارت موظف هستند علاوه بر ارسال گزارش معاملات و عملیات مشکوک (گزارش‌های معمول)، با استفاده از روش‌هایی مانند تطبیق اطلاعات با یکدیگر نسبت به کشف معاملات و عملیات مشکوک اقدام و مراتب را به واحد مبارزه با پولشویی سازمان گزارش نمایند.

ماده ۸: در صورت ظن به عملیات پولشویی ارایه گزارش به سایر مراجع، رافع مسئولیت گزارش‌دهی معاملات و عملیات مشکوک به واحد مبارزه با پولشویی سازمان نمی‌باشد.

ماده ۹: واحد مبارزه با پولشویی سازمان موظف است علاوه بر گزارش‌های موضوع ماده ۲ با به‌کارگیری ابزارهای سیستمی نسبت به کشف معاملات و عملیات مشکوک از طریق پردازش اطلاعات موجود اقدام نماید و مراتب را به اطلاع واحد اطلاعات مالی برساند.

ماده ۱۰: چنانچه در گزارشی غیر از گزارش معاملات و عملیات مشکوک، ظن به پولشویی نیز موجود باشد، لازم است علاوه بر ارایه گزارش مذکور؛ گزارش معاملات و مشکوک نیز تهیه و به واحد مبارزه با پولشویی سازمان ارسال شود.

ماده ۱۱: مسئول واحد مبارزه با پولشویی که توسط اشخاص تحت نظارت رسماً به سازمان معرفی شده است در خصوص معاملات و عملیات مشکوک وظایف و مسئولیت‌هایی بر عهده دارد که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- آموزش کارکنان اشخاص تحت نظارت؛

ب- اطمینان از حسن اجرای رویه‌های کشف موارد مشکوک؛

ج- نظارت بر استقرار سیستم‌های کنترل داخلی و اجرای صحیح آن؛

د- بررسی، ارزیابی و در صورت نیاز بازبینی فرایندهای شناسایی و اطمینان از قابل اتکاء بودن این فرآیندها؛

ه- ارجاع معاملات و عملیات مشکوک به واحد مبارزه با پولشویی سازمان؛

و- رایة پیشنهاد به واحد مبارزه با پولشویی سازمان.

ماده ۱۲: به منظور اجرای صحیح مفاد این دستورالعمل، لازم است واحد مبارزه با پولشویی سازمان در سطح سازمان و واحدهای مبارزه با پولشویی اشخاص تحت نظارت در حوزه مربوطه از اختیارات و دسترسی‌های کافی مانند دسترسی به پرونده اطلاعاتی مشتریان، سوابق معاملاتی و مالی آنان برخوردار بوده و در بررسی، اظهار نظر و ارسال گزارش استقلال داشته باشند.

ماده ۱۳: مسئولین مبارزه با پولشویی موظف هستند پس از دریافت شناسه کاربری سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک، نسبت به حفاظت از آن دقت لازم را داشته باشند. بدیهی است با توجه به محرمانه بودن اطلاعات این سامانه، در صورت افشا و هرگونه استفاده غیر مجاز با متخلفین برابر قانون رفتار می‌شود.

ماده ۱۴: مسئولین مبارزه با پولشویی موظف هستند با بررسی روزانه سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک، نسبت به پاسخگویی به استعلامات مندرج در آن در همان روز کاری اقدام و اطلاعات مورد نیاز را در قالب تعیین شده و از طریق سامانه مذکور ارسال نمایند.

ماده ۱۵: اشخاص تحت نظارت موظف هستند در اجرای این دستورالعمل برای کلیه کارکنان ذی‌ربط، آموزش‌های عمومی و برای کارکنان حوزه‌های تخصصی نیز آموزش‌های تخصصی مربوط را طراحی کرده، به اجرا در آورند. لازم است حضور کارکنان در دوره‌های مذکور در سوابق آموزشی آنان ثبت و نگهداری شود.

ماده ۱۶: این دستورالعمل برای تمامی شعب و نمایندگی اشخاص تحت نظارت لازم الاجرا می‌باشد. بدیهی است اشخاص تحت نظارت واقع در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی نیز از گستره شمول این دستورالعمل خارج نمی‌باشند.

این دستورالعمل در ۱۶ ماده و ۶ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستورالعمل

نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در بازار سرمایه

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای ماده ۱۰ از فصل دوم آئین‌نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستورالعمل نحوه مراقبت از اشخاص مظنون در بازار سرمایه» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می‌شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲.
- ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
- ۱-۳- دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی.
- ۱-۴- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۱-۵- اشخاص تحت نظارت: بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس، کانون‌ها، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می‌کنند.
تبصره: ناشران اوراق بهادار در ارایه هرگونه خدمات مربوط به اوراق بهادار برای مشتریان جزء اشخاص تحت نظارت محسوب می‌شوند.
- ۱-۶- مشتری: شخصی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می‌نماید.
- ۱-۷- خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارایه سایر خدمات در بازار سرمایه می‌باشد و ارایه آن به مشتری موجب می‌شود تا وی بتواند برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به بازار سرمایه مراجعه کند.
اخذ کد معاملاتی خدمت پایه در بازار سرمایه محسوب می‌شود.

۸-۱- کد معاملاتی: کد معاملاتی شناسه منحصر به فردی است که هر شخص برای ثبت مالکیت اوراق بهادار یا معامله ابزارهای مالی یا کالاهای مورد معامله در بازار سرمایه باید اخذ نماید.

۹-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل وارجاع گزارش- های معاملات مشکوک به مراجع ذیربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه).

۱۰-۱- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی، عهده‌دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین‌نامه می‌باشد.

۱۱-۱- اشخاص مظنون: کلیه اشخاصی که اسامی و مشخصات آنها به جهت ظن به ارتباط با فعالیت‌های پولشویی و تأمین مالی تروریسم از سوی واحد اطلاعات مالی تعیین و از طریق واحد مبارزه با پولشویی سازمان به اشخاص تحت نظارت اعلام می‌شود.

ماده ۲: اشخاص تحت نظارت موظف هستند عملیات و معاملات اشخاص مظنون را زیر نظر داشته، هنگام ارایه خدمات به آنان دقت و نظارت بیشتری به عمل آورده، معاملات و عملکرد مالی آنان را به طور مداوم زیر نظر داشته و بر حسب دستور واحد اطلاعات مالی در خصوص آنها اقدام نمایند و مراتب را از طریق واحد مبارزه با پولشویی سازمان فوراً به واحد اطلاعات مالی گزارش دهند.

ماده ۳: واحد مبارزه با پولشویی سازمان موظف است پس از دریافت اسامی و مشخصات اشخاص مظنون از سوی واحد اطلاعات مالی ضمن به روز رسانی فهرست مظنونین در پایگاه‌های اطلاعاتی و سامانه‌های سازمان، در اسرع وقت فهرست مزبور را در اختیار اشخاص تحت نظارت قرار دهد.

ماده ۴: مسئولین مبارزه با پولشویی در اشخاص تحت نظارت موظف هستند بلافاصله پس از دریافت اسامی و مشخصات اشخاص مظنون از سوی واحد مبارزه با پولشویی سازمان، نسبت به بروز رسانی فهرست قبلی اقدام نمایند به نحوی که فهرست اشخاص مظنون به همراه آخرین اصلاحات آن همواره در اختیار مسئولین مبارزه با پولشویی در اشخاص تحت نظارت قرار داشته باشد.

ماده ۵: مسئولین مبارزه با پولشویی در اشخاص تحت نظارت موظف هستند اسامی و مشخصات اشخاص مظنون را تنها در اختیار کارکنان ذی‌ربط خود که به ارایه خدمات می‌پردازند قرار داده و آموزش لازم را به منظور اجرای صحیح این دستورالعمل به کارکنان ارایه نمایند.

ماده ۶: اشخاص تحت نظارت موظف هستند اسامی و مشخصات اشخاص مظنون را محرمانه تلقی نمایند. در صورت افشا و هرگونه استفاده غیرمجاز از اطلاعات مذکور، با متخلفین برابر قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۷: اشخاص تحت نظارت موظف هستند حسب نظر واحد اطلاعات مالی عملیات اشخاص مظنون را به نحو مقتضی زیر نظر داشته و به واحد مبارزه با پولشویی سازمان منعکس نمایند.

ماده ۸: واحد مبارزه با پولشویی سازمان موظف است پس از دریافت گزارش از اشخاص تحت نظارت حداکثر ظرف مدت یک روز کاری مراتب را به واحد اطلاعات مالی گزارش نماید.

ماده ۹: لازم است نرم افزارها و برنامه‌های مربوط به ارائه خدمات به نحوی تنظیم گردد که آرایه کلیه خدمات به اشخاص مظنون صرفاً در چارچوب تعیین شده توسط واحد اطلاعات مالی انجام پذیرد. این نرم‌افزارها باید مجهز به امکاناتی از قبیل شناسایی و نشان دار کردن اشخاص تحت مراقبت و اعلام هشدار بوده و قابلیت تهیه و ارسال گزارش-های مورد نیاز واحد اطلاعات مالی توسط اشخاص تحت نظارت را داشته باشد. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این ماده به عهده واحد مبارزه با پولشویی سازمان است.

ماده ۱۰: در مورد کدهای معاملاتی در معرض ریسک بیشتر، اشخاص تحت نظارت موظف هستند بر اساس رویه اعلامی واحد مبارزه با پولشویی سازمان سیستمی را ایجاد کنند که کدهای یاد شده به طور ادواری نیز تحت پایش قرار گیرند.

ماده ۱۱: واحد مبارزه با پولشویی سازمان موظف است هر سه ماه یک بار گزارش جامعی از کلیه اقداماتی که در اجرای این دستورالعمل انجام داده است به دبیرخانه ارسال نماید.

این دستورالعمل در ۱۱ ماده و ۱ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستور العمل

رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در

خدمات الکترونیک بازار سرمایه

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای فصل دوم آئین نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در خدمات الکترونیک بازار سرمایه» به شرح زیر ابلاغ می شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲؛
 - ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
 - ۱-۳- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
 - ۱-۴- شورا: شورای عالی مبارزه با پولشویی.
 - ۱-۵- اشخاص تحت نظارت: بورس ها، بازارهای خارج از بورس، کانون ها، شرکت سپرده گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می کنند.
- تبصره: ناشران اوراق بهادار در ارایه هرگونه خدمات مربوط به اوراق بهادار برای مشتریان جزء اشخاص تحت نظارت محسوب می شوند.

۶-۱- موسسه اعتباری: بانکها (اعم از بانک‌های ایرانی و شعب و نمایندگی بانکهای خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسات اعتباری غیر بانکی، تعاونی‌های اعتبار و صندوق‌های قرض-الحسنه که با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فعالیت دارند.

۷-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش-های معاملات مشکوک به مراجع ذی‌ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین‌نامه).

۸-۱- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی، عهده‌دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین‌نامه می‌باشد.

۹-۱- مشتری: شخصی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می‌نماید.

۱۰-۱- شناسایی مشتری: شناخت و تایید هویت مشتری با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و داده‌های مستقل، معتبر و قابل اتکا. شناسایی مشتری به دو گروه از اقدامات- شامل «شناسایی اولیه» و «شناسایی کامل» تقسیم می‌شود:

۱-۱۰-۱- شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط مشتری با مدارک شناسایی و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده، ثبت مشخصات اصیل.

۲-۱۰-۱- شناسایی کامل: شناسایی دقیق مشتری به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه.

۱۱-۱- ابزار شناسایی: عبارت است از شناسه‌ای اطلاعاتی به صورت الکترونیکی، فیزیکی یا ترکیبی از هر دو که با استفاده از آن مشتری می‌تواند نسبت به اخذ خدمات الکترونیکی از درگاه‌های غیرحضوری اقدام نماید.

۱۲-۱- ابزار پذیرش: عبارت است از دستگاه فیزیکی یا سامانه الکترونیکی که می‌توان با استفاده از یک یا چند نوع ابزار شناسایی نسبت به انجام عملیات و اخذ خدمات اقدام نمود. از قبیل درگاه‌های اینترنتی و نظایر آن.

۱۳-۱- مراجعه حضوری: عبارت است از مراجعه ارباب رجوع به اشخاص تحت نظارت و مراوده با نیروی انسانی برای اخذ خدمات.

۱۴-۱- مراجعه غیر حضوری: عبارت است از مراجعه ارباب رجوع به انواع ابزارهای پذیرش و اخذ خدمات به واسطه ابزار شناسایی و بدون مراوده با نیروی انسانی اشخاص تحت نظارت.

۱-۱۵- خدمات الکترونیکی: امکانی است که طی آن رایحه خدمات به مشتری از طریق زیرساخت‌های الکترونیکی به صورت مراجعه غیرحضورى انجام می‌شود.

ماده ۲: صدور هرگونه ابزار شناسایی باید پس از شناسایی کامل مشتری و ثبت تطبیقی مشخصات هویتی با مشخصات ابزار شناسایی صورت پذیرد.

ماده ۳: به منظور دریافت ابزارهای شناسایی، حضور مشتری و شناسایی اولیه وی ضرورت دارد.

ماده ۴: در صورت دریافت ابزار شناسایی توسط نماینده مشتری لازم است شخص نماینده، مورد شناسایی کامل قرار گیرد در صورتی که نماینده قبلاً شناسایی کامل شده باشد شناسایی اولیه وی کفایت می‌کند.

تبصره: نمایندگی قراردادی تنها با رایحه و کالت نامه رسمی معتبر خواهد بود.

ماده ۵: تطبیق هویت مشتری با اقلام اطلاعاتی شناسایی مشتری در مراجعات غیرحضورى از طریق ابزارهای شناسایی صورت می‌پذیرد.

ماده ۶: شناسایی مشتری به صورت الکترونیکی و با استفاده از گواهی‌های امضای دیجیتال و یا سایر ابزارهای شناسایی مورد تأیید سازمان برای شناسایی اولیه و یا ارسال اسناد و مدارک لازم برای شناسایی کامل بلامانع است.

ماده ۷: مسئولیت استفاده و حفاظت از ابزارهای شناسایی صرفاً به عهده مشتری است و باید تعهد دهد که هیچ شخصی غیر از وی، از ابزار شناسایی استفاده نخواهد کرد و در صورت بروز تخلف علاوه بر توقف رایحه خدمات، مطابق قوانین و مقررات با وی برخورد خواهد شد.

ماده ۸: به منظور حصول اطمینان از اینکه مشتری خود از خدمات الکترونیکی رایحه شده استفاده می‌نماید، اشخاص تحت نظارت باید رویه‌های قابل اتکایی را برای شناسایی مشتری در معاملات الکترونیکی اتخاذ نموده و در صورت مشاهده هرگونه موارد مشکوک باید ضمن گزارش موضوع به واحد مبارزه با پولشویی سازمان نسبت به شناسایی و احراز هویت حضورى مجددِ مشتری اقدام نمایند. در چنین مواقعی لازم است موضوع از طریق واحد مبارزه با پولشویی سازمان به عنوان معامله مشکوک به پولشویی به واحد اطلاعات مالی گزارش شود.

ماده ۹: واریز وجوه در خدمات الکترونیکی، منحصراً از طریق حساب معرفی شده مشتری نزد یکی از مؤسسات اعتباری امکان‌پذیر است.

ماده ۱۰: سامانه الکترونیکی مورد استفاده برای انجام معاملات و ارائه خدمات الکترونیکی، باید امکان ثبت، نگهداری و تهیه گزارش از سابقه تمامی عملیات مشتریان را داشته باشد و آن را در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۱۱: لازم است اسناد و اطلاعات تراکنش‌های الکترونیکی برابر ضوابط مذکور در "دستورالعمل نگهداری و امحاء اسناد در بازار سرمایه در حوزه مبارزه با پولشویی" مصوب شورا نگهداری شود و تخلف از آن مشمول مجازات‌های مقرر در قانون می‌باشد.

این دستورالعمل در ۱۱ ماده و ۲ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستورالعمل

نگهداری و امحاء اسناد در بازار سرمایه در حوزه مبارزه با پولشویی

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای بند د از ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی) و فصل ششم آئین‌نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستورالعمل نگهداری و امحاء اسناد در بازار سرمایه در حوزه مبارزه با پولشویی» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می‌شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲.
- ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
- ۱-۳- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۱-۴- اشخاص تحت نظارت: بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس، کانون‌ها، شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می‌کنند.
تبصره: ناشران اوراق بهادار در ارایه هرگونه خدمات مربوط به اوراق بهادار برای مشتریان جزء اشخاص تحت نظارت محسوب می‌شوند.
- ۱-۵- مشتری: شخصی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می‌نماید.
- ۱-۶- شناسایی مشتری: شناخت و تایید هویت مشتری با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و داده های مستقل، معتبر و قابل اتکا بر اساس دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه.

۷-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل وارجاع گزارش-

های معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه).

۸-۱- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی،

عهده دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین نامه می باشد.

ماده ۲: اشخاص تحت نظارت باید اسناد و سوابق ارایه خدمات و عملیات مربوط به اوراق بهادار و کالا و نیز مدارک مربوط به سوابق شناسایی مشتری را نگهداری کنند. اسناد و سوابق موضوع این ماده و نحوه و مدت نگهداری آنها به شرح زیر است:

الف) مستنداتی که در زمان شناسایی مشتری به هنگام ارایه خدمات و عملیات مربوط به اوراق بهادار و کالا دریافت می شود حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

ب) اطلاعات مربوط به معاملات اوراق بهادار و کالا از جمله نوع، تاریخ، مکان، زمان و مبلغ معامله برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

ج) سوابق و اسناد مربوط به تسویه معاملات اوراق بهادار و کالا از جمله سوابق و اسناد دریافت، پرداخت و نقل و انتقال و جوه حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

د) مستندات مربوط به قراردادهای ارایه خدمات از جمله درخواست های خرید و فروش اوراق بهادار و کالا و اسناد مالکیت سهام حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

ه) مستندات و سوابق گزارش معاملات مشکوک به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

و) سوابق مکاتبات مربوط به مبارزه با پولشویی حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

ز) مستندات و سوابق خرید و فروش اشخاص در سیستم شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی؛

ح) مستندات و سوابق اسناد مربوط به حساب هر فرد داخل کارگزاری حداقل به مدت پنج سال به صورت فیزیکی و برای همیشه به صورت الکترونیکی.

تبصره ۱: مدیران تسویه اشخاص تحت نظارت در صورت انحلال شرکت نیز موظف به نگهداری اسناد تا پنج سال پس از رویداد مالی هستند.

تبصره ۲: این ماده ناقض سایر مقرراتی که نگهداری اسناد را بیش از مدت یاد شده الزامی ساخته است، نیست.

ماده ۳: اشخاص تحت نظارت موظفند با اتخاذ تدابیر و تمهیدات مقتضی به گونه‌ای عمل نمایند که ضمن حفظ امنیت و کیفیت اسناد، امکان دسترسی به عین آن اسناد در مواقع مورد نیاز به سهولت فراهم شود.

ماده ۴: اشخاص تحت نظارت موظفند اطلاعات و اسناد مربوط به ارکان معامله از جمله نوع، تاریخ، زمان، مکان و شرایط معامله را طبق ضوابطی که سازمان تعیین می نماید به گونه‌ای ثبت و نگهداری کنند که امکان بازسازی و ردیابی معامله وجود داشته باشد.

ماده ۵: در صورت درخواست اسناد و سوابق از سوی واحد مبارزه با پولشویی سازمان یا واحد اطلاعات مالی، اشخاص تحت نظارت باید حداکثر ظرف دو روز کاری نسخه الکترونیکی اطلاعات را ارائه دهند و اصل اسناد و سوابق را در صورت درخواست حداکثر ظرف یک ماه ارائه نمایند.

ماده ۶: اشخاص تحت نظارت باید مطمئن شوند که تمامی سوابق نگهداری شده مشتریان به روز باشد. بدین منظور اشخاص تحت نظارت باید به صورت دوره‌های ۶ ماهه، موردی یا اتفاقی سوابق مشتریان موجود را بازبینی نمایند.

ماده ۷: اشخاص تحت نظارت ملزم به تهیه نسخه پشتیبان از کلیه اسناد الکترونیکی و نگهداری آن در مکان دیگر (غیر از شرکت) می‌باشند، به گونه‌ای که در صورت هرگونه آسیب، خدشه و اختلال برای یک نسخه، نسخه دیگر مصون بماند.

ماده ۸: در صورتی که به دلیل بررسی و رسیدگی به معاملات و عملیات مشکوک یا پرونده‌های مطروحه در خصوص پولشویی نیاز به نگهداری اطلاعات و مستندات بیش از مهلت‌های مقرر موضوع این دستورالعمل باشد، اشخاص تحت نظارت حسب دستور واحد اطلاعات مالی باید نسبت به نگهداری اطلاعات تا ختم رسیدگی و تعیین تکلیف نهایی اقدام نمایند.

ماده ۹: امحاء اسناد و سوابق پس از سپری شدن مدت‌های مقرر در این دستورالعمل بلامانع است. امحاء اسناد و سوابق باید به گونه‌ای صورت پذیرد که استفاده از خلاصه اطلاعات اسناد مذکور پس از امحاء امکان‌پذیر باشد.

ماده ۱۰: واحد مبارزه با پولشویی سازمان در بازرسی‌های معمول خود بر اجرای این دستورالعمل نظارت می‌کند و اشخاص تحت نظارت موظفند کلیه اطلاعات مورد درخواست سازمان را به منظور نظارت بر اجرای مقررات مبارزه با پولشویی در اسرع وقت و از طرفی که تعیین می شود، در اختیار واحد مزبور قرار دهند.

این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۳ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستورالعمل

نحوه ارسال اسناد و مدارک مربوط به بازار سرمایه به نشانی پستی مشتریان

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و در اجرای فصل دوم آئین نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی، «دستورالعمل نحوه ارسال اسناد و مدارک مربوط به بازار سرمایه به نشانی پستی مشتریان» به شرح زیر ابلاغ می شود:

ماده ۱: علاوه بر تعاریف مندرج در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی، اصطلاحات و عبارات دیگر به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می شوند:

- ۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲.
- ۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۰۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.
- ۱-۳- دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی.
- ۱-۴- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۱-۵- اشخاص تحت نظارت: بورس ها، بازارهای خارج از بورس، کانون ها، شرکت سپرده گذاری مرکزی و تسویه وجوه اوراق بهادار و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار که مجوز تأسیس یا فعالیت خود را از شورای عالی بورس و اوراق بهادار یا سازمان دریافت نموده و تحت نظارت سازمان فعالیت می کنند.
- ۱-۶- مشتری: شخصی که برای دریافت خدمات موضوع فعالیت یکی از اشخاص تحت نظارت، به وی مراجعه می نماید.
- ۱-۷- خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات در بازار سرمایه می باشد و ارائه آن به مشتری موجب می شود تا وی بتواند برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به بازار سرمایه مراجعه کند. اخذ کد معاملاتی خدمت پایه در بازار سرمایه محسوب می شود.

۸-۱- کد معاملاتی: شناسه منحصر به فردی است که هر شخص برای ثبت مالکیت اوراق بهادار یا معامله ابزارهای مالی یا کالاهای مورد معامله در بازار سرمایه باید اخذ نماید.

۹-۱- پرونده اطلاعات مشتری: پرونده اطلاعات در مورد مشتری که هنگام شناسایی وی توسط اشخاص تحت نظارت جمع‌آوری یا تکمیل می‌شود.

۱۰-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش‌های معاملات مشکوک به مراجع ذی‌ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه).

۱۱-۱- واحد مبارزه با پولشویی سازمان: واحدی است مستقر در سازمان که به عنوان متولی مبارزه با پولشویی، عهده‌دار تکالیف مقرر در مواد ۱۸ و ۱۹ آیین‌نامه می‌باشد.

۱۲-۱- شناسایی مشتری: شناخت و تایید هویت مشتری با استفاده از منابع اطلاعاتی، مستندات و داده‌های مستقل، معتبر و قابل اتکا. شناسایی مشتری به دو گروه از اقدامات شامل «شناسایی اولیه» و «شناسایی کامل» تقسیم می‌شود:

۱-۱۲-۱- شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط مشتری با مدارک شناسایی و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده، ثبت مشخصات اصیل.

۲-۱۲-۱- شناسایی کامل: شناسایی دقیق مشتری به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه.

۱۳-۱- اقامتگاه قانونی شخص حقوقی: به اقامتگاه قانونی ثبت شده در پایگاه شناسه ملی اشخاص حقوقی مستقر در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اطلاق می‌شود.

۱۴-۱- ساها (سامانه احراز هویت اشخاص): سامانه‌ای مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی است که از طریق ارتباط با پایگاه‌های ذی‌ربط (از قبیل سازمان ثبت احوال کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، شرکت پست و سازمان امور مالیاتی) پاسخ به استعلام اشخاص تحت نظارت در مورد احراز هویت اشخاص مختلف و نشانی آن‌ها را تسهیل می‌نماید.

ماده ۲: لازم است هنگام شناسایی اشخاص حقیقی یا حقوقی و در چارچوب ضوابط مندرج در «دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه»، نشانی دقیق و کدپستی محل سکونت و یا اقامتگاه قانونی (در مورد شخص حقوقی)، شماره تلفن و یا دورنگار وی اخذ شود.

تبصره: دریافت شماره صندوق پستی از مشتری به تنهایی کافی نیست.

ماده ۳: اشخاص تحت نظارت موظفند قبل از ارائه هرگونه خدمات پایه، نسبت به شناسایی کامل مشتری و مستند سازی نشانی پستی وی اقدام نموده و سوابق مربوطه را در پرونده اطلاعاتی وی نگهداری نمایند.

ماده ۴: از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل لازم است به منظور ارائه هرگونه خدمات پایه، نامه‌ای با پست سفارشی به نشانی پستی مشتری ارسال شده و در آن به وی اطلاع داده شود که صرفاً با در دست داشتن اصل نامه مذکور و با مراجعه حضوری از خدمات پایه می‌تواند بهره‌مند گردد.

تبصره ۱: اخذ هزینه پست سفارشی از مشتری بلامانع است.

تبصره ۲: الزام ماده فوق در شرایطی که به تشخیص سازمان کلیه نقل و انتقالات وجوه بین مشتری و اشخاص تحت نظارت از طریق حساب‌های بانکی انجام شود، لازم الاجرا نمی‌باشد.

تبصره ۳: سایر شرایط مربوط به لازم الاجرا نبودن موضوع ماده فوق پس از ارائه ضوابط پیشنهادی سازمان و تأیید دبیرخانه تعیین و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۵: در صورتی که وکیل، قیم و یا ولی به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص دیگری متقاضی دریافت خدمات باشد، باید نشانی دقیق و کدپستی محل سکونت و شماره تلفن آن‌ها - علاوه بر شخص اصیل - اخذ شود.

ماده ۶: لازم است هنگام شناسایی کامل مشتری، وکیل، قیم و یا ولی وی، مسئول مربوط کدپستی مندرج در کارت ملی و یا اسناد شخص حقوقی را با نشانی مندرج در ساها تطبیق داده و پس از حصول اطمینان از مطابقت و تأیید آن - ها، تصاویر اسناد برابر اصل شده در پرونده اطلاعات مشتری نگهداری شود.

تبصره: نشانی و کدپستی مشتری که به شیوه فوق مستندسازی شده و در پرونده اطلاعات مشتری نگهداری می‌شود، مبنای مکاتبات در هنگام ارائه خدمات پایه می‌باشد و دریافت کننده خدمات ملزم می‌گردد هرگونه تغییر در نشانی و کدپستی خود را به مراجع ذی‌ربط (سازمان ثبت احوال و یا ثبت اسناد و املاک) اطلاع دهد.

ماده ۷: تطبیق و مستندسازی نشانی، کدپستی، شماره تلفن و شماره دورنگار مشتری، باید براساس ضوابط "دستورالعمل شناسایی مشتریان در بازار سرمایه" صورت پذیرد.

ماده ۸: در صورت وجود هر گونه تناقض بین نشانی و کدپستی و یا کدپستی مندرج در کارت ملی با کدپستی ارایه شده از سوی مشتری، لازم است اقدامات زیر صورت پذیرد:

۸-۱- در صورت مغایرت بین نشانی و کدپستی ارایه شده توسط مشتری با نشانی و کدپستی پایگاه‌های ذی‌ربط، وی موظف است نسبت به اصلاح کدپستی در پایگاه مورد نظر اقدام نماید.

۸-۲- در صورت مغایرت بین کدپستی ارایه شده از سوی مشتری با کدپستی درج شده در ظهر کارت ملی (برای نشانی محل سکونت اشخاص حقیقی)، وی موظف به ارایه کارت ملی جدید که کدپستی جدید در ظهر آن درج شده، می‌باشد.

۸-۳- در صورتی که کدپستی مشتری در پایگاه‌های ذی‌ربط درج نشده باشد وی موظف است به سازمانی که نسبت به درج مشخصات اشخاص در پایگاه مورد نظر اقدام کرده است، مراجعه نموده و نشانی و کدپستی خود را اصلاح نماید.

تبصره: در صورت وجود شرایط این ماده ارایه خدمات به مشتریان پس از اعلام اسامی آنها به واحد مبارزه با پولشویی سازمان به مدت یک ماه بلامانع است، در صورت عدم رعایت ترتیبات مقرر در این ماده ارایه هرگونه خدمات به آنها پس از مهلت مقرر متوقف خواهد شد.

ماده ۹: لازم است در کلیه فرم‌ها یا اسناد مورد استفاده برای مشتریان، محل مناسبی برای درج شماره یا شناسه ملی یا شماره فراگیر اشخاص خارجی و کدپستی وی تعبیه گردد و این مشخصات به طور کامل و دقیق دریافت شود.

ماده ۱۰: اشخاص تحت نظارت موظفند در کلیه نرم‌افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی مورد استفاده برای ثبت عملیات مشتریان، محل لازم برای درج شماره یا شناسه ملی یا شماره فراگیر اشخاص خارجی و کدپستی آنها را پیش بینی نموده، به گونه‌ای که امکان جستجو براساس مشخصات مذکور فراهم گردد. همچنین باید سازوکار لازم برای به روزرسانی کدپستی و شماره یا شناسه‌های فوق‌الذکر در نرم‌افزارها و سیستم‌های مورد استفاده را فراهم نمایند.

ماده ۱۱: لازم است کدپستی و اطلاعات مربوط به نشانی مشتری و سایر مشخصات وی در سیستم‌های اطلاعاتی حداقل هر شش ماه یک بار به پایگاه‌های ذی‌ربط ارسال و صحت آن کنترل و آخرین تغییرات دریافت شود و در سیستم‌ها اعمال گردد. ملاک آخرین نشانی متقاضی، نشانی ارایه شده از سوی پایگاه ذی‌ربط است حتی اگر متقاضی نشانی خود را رسماً اصلاح نکرده باشد. این موضوع باید در متن قرارداد منعقد یا فرم‌های مربوط به مشتریان ذکر شود. در صورتی که پیش از به روزرسانی اطلاعات، مشتری خواهان اصلاح نشانی و کدپستی خود باشد اصلاح آنها مشروط به مطابقت اطلاعات ارایه شده با اطلاعات پایگاه‌های ذی‌ربط است.

ماده ۱۲: در صورتی که پس از انجام تکالیف مقرر در مواد فوق، مشخص شود کدپستی مشتری (حقیقی، حقوقی) متعلق به وی نیست، لازم است اشخاص تحت نظارت مراتب را در قالب گزارش معاملات مشکوک از طریق واحد مبارزه با پولشویی سازمان به واحد اطلاعات مالی گزارش نمایند.

ماده ۱۳: لازم است حداکثر ۶ ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، اشخاص تحت نظارت تکالیف مذکور در این دستورالعمل را در مورد مشتریان فعلی خود که به واسطه دریافت خدمات پایه از قبل، ارتباط خود را حفظ کرده‌اند، عملی سازند.

ماده ۱۴: لازم است حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل از ارایه کلیه خدمات به کلیه مشتریان فاقد کدپستی خودداری شود. به محض ارایه کدپستی توسط متقاضی، ارایه خدمت ادامه می یابد.

ماده ۱۵: این دستورالعمل برای تمامی شعب و نمایندگی‌های اشخاص تحت نظارت لازم الاجرا می باشد. اشخاص تحت نظارت واقع در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی نیز مشمول این دستورالعمل هستند.

این دستورالعمل در ۱۵ ماده و ۶ تبصره در دهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۹ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.